

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

Силабус навчальної дисципліни

**НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА
(ОСНОВНА ІНОЗЕМНА МОВА)**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-науковий))

Освітня програма «*Англійська мова і література, друга
іноземна мова, переклад*»

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Науково-педагогічна практика (основна іноземна мова)
Викладач (-і)	Бистров Яків Володимирович
Контактний телефон викладача	+380677046841
Е-mail викладача	yakiv.bystrov@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний / Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/6326
Консультації	Згідно з розкладом консультацій (або на платформі GoogleMeet за лінком: meet.google.com/mmh-xdke-tvi)
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Науково-педагогічна практика (основна іноземна мова) спеціальності 035. Філологія, спеціалізації: 035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська є обов’язковим компонентом освітньої програми і невід’ємною частиною професійної підготовки фахівців, що здобувають рівень вищої освіти магістра.</p> <p>Практика є завершальним етапом професійної підготовки студентів у вищому навчальному закладі, характеризується високим ступенем самосвідомості і відповідальності студентів, розширенням обсягу і складності змісту роботи. У процесі цієї практики студенти опановують систему навчально-виховної діяльності викладача та академнаставника. Практика покликана готувати майбутніх магістрів до практичної роботи у закладах вищої освіти та забезпечити належний рівень їхньої професійної підготовки. Науково-педагогічній практиці передують вивчення навчальних дисциплін «Методика предметно-мовного інтегрованого навчання», «Технології викладання фахових дисциплін».</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета науково-педагогічної практики (основна іноземна мова) для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти полягає у закріпленні і розвитку професійно-педагогічних знань та вмінь, набутих за час навчання, та підготовки випускників ЗВО до майбутньої роботи на посаді викладача англійської мови і літератури.</p> <p>Цілями науково-педагогічної практики є методична підготовка студентів до виконання обов’язків викладача фахових дисциплін; формування професійно-особистісних якостей, узагальнення та систематизація професійних знань та навичок, розвиток уміння застосовувати набуті знання в умовах реального процесу навчання, а також вивчення та апробація інноваційних методів та прийомів навчання фахових дисциплін.</p>	
4. Програмні компетентності	
<p><i>Інтегральна компетентність</i> – Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог</p> <p><u>Загальні компетентності:</u></p> <p>ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним; ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно; ЗК 6. Здатність спілкуватися двома іноземними мовами;</p>	

- ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
 ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
 ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
 ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
 ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

- ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань
 ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень
 ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів англійської та другої іноземної мови для досягнення запланованого прагматичного результату, ведення успішної особистісної та професійної комунікації та здійснення фахового усного та письмового перекладу
 ФК 9. Володіння методами та формами викладання іноземної мови у закладах вищої освіти; розуміння основних функцій та завдань викладача в умовах впровадження багатомовної освіти та європейської інтеграції
 ФК 10. Уміння застосовувати інформаційно-комунікаційні технології навчання англійської мови та літератури, другої іноземної мови, перекладу у професійній діяльності

5. Програмні результати навчання

- ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
 ПРН 2. Упевнено володіти державною та двома іноземними мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та англійською мовами.
 ПРН 3. Застосовувати сучасні методики та інноваційні технології для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі.
 ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
 ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.
 ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

6. Організація навчання

Ознаки навчальної дисципліни

Тривалість проведення		Загальна кількість годин	
4 тижні		90 (3 кредити ЄКТС)	
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
2	035 Філологія	1	О

7. Зміст та завдання практики

Основний зміст практики – проведення навчальної роботи з англійської мови та

теоретичних дисциплін, а також виховної роботи (академнаставника групи) на 1-4 курсах освітнього рівня бакалавра.

Практикант повинен провести 6 залікових занять з англійської мови або теоретичної дисципліни, здійснити 6 відвідувань занять інших студентів / викладачів.

Під час науково-педагогічної практики студент також працює над виконанням індивідуальних завдань, які він отримав від керівника (методиста) перед початком практики. Педагогічна практика проводиться під безпосереднім керівництвом та наглядом як керівників практики, так і провідних викладачів навчального закладу, які залучають студентів до виконання різних видів навчально-методичної та виховної роботи. Студенти-практиканти мають допомагати викладачам в підготовці навчальних посібників, методичних розробок, дидактичного, роздаткового матеріалів для методичного забезпечення навчального процесу.

Обов'язки студента-практиканта:

- набути відповідні виробничі (педагогічні) навички з майбутньої спеціальності;
- своєчасно виконувати всі адміністративні та методичні вказівки керівника практики, завідувача кафедри;
- організовувати навчально-виховний процес з урахуванням системи планування кафедри;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку факультету;
- сумлінно виконувати всі види робіт, визначені програмою практики;
- систематично вести щоденник практики;
- своєчасно підготувати звіт та документацію про проходження практики.

У процесі педагогічної практики студенти повинні набути такі уміння:

- вивчати особистість студента та колектив групи, визначати конкретні навчально-виховні завдання;
- здійснювати перспективне та поточне планування педагогічної діяльності;
- використовувати найбільш ефективні форми, методи, прийоми і засоби для керівництва навчально-пізнавальною діяльністю студентів (ставити і розв'язувати освітньо-виховні завдання, обґрунтовано вибирати і застосовувати форми, методи, прийоми навчання, сучасні інформаційні технології, здійснювати міжпредметні зв'язки, узагальнювати та систематизувати знання студентів);
- аналізувати заняття та позакласні заходи, добирати і узагальнювати ефективні методи та прийоми навчально-виховної діяльності, організовувати та проводити педагогічний експеримент, аналізувати його результати та робити висновки.

Під час проходження виробничої (педагогічної) практики студенти залучаються до науково-дослідної роботи з методики викладання фахових дисциплін. Для цього студентам пропонується орієнтовна тематика науково-методичних досліджень, вони проводять також дослідження, пов'язані з темами дипломних робіт. Результати цих досліджень повідомляються на підсумковій конференції по практиці та на наукових студентських конференціях.

Орієнтовна тематика науково-методичних досліджень під час проходження практики:

1. Використання елементів гри в процесі навчання англійської мови.
2. Використання віршів та римівок для навчання вимови на заняттях практичної фонетики.
3. Робота в парах на заняттях англійської мови з використанням наочності.
4. Вірш і пісня на заняттях англійської мови в університеті.
5. Рольова гра як засіб оптимізації навчання англійської мови у школі.

6. Використання аудіо-/відеозасобів на парах англійської мови та оптимізація навчання з їхньою допомогою.
7. Роль комп'ютерних технологій у вивченні англійської мови у вищому навчальному закладі.
8. Навчання студентів спонтанного діалогічного мовлення.
9. Аудіювання на заняттях англійської мови у вищому навчальному закладі.
10. Текст як засіб навчання іншомовній комунікації.
11. Проблемні питання з лексичної семантики: відносні і стилістичні синоніми, багатозначні слова, співвідношення омонімії і полісемії.
12. Перевірка і оцінювання знань студентів на заняттях англійської мови і теоретичних дисциплін.

Після завершення практики магістра-практиканта протягом трьох днів зобов'язаний подати керівнику (методисту) від фахової кафедри таку

документацію:

1. Індивідуальний план роботи студента з помітками про виконання кожного виду роботи та оцінкою за підписом викладача.
2. Розгорнутий конспект 1 відкритого заняття, проведеного студентом-практикантом.
4. Сценарій виховного заходу англійською мовою.
5. Аналіз відвіданого заняття.
6. Щоденник науково-педагогічної практики.
7. Психолого-педагогічну характеристику студентського колективу.
8. Звіт щодо виконання індивідуального плану роботи студента про науково-педагогічну практику.

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система оцінювання науково-педагогічної прктики відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті.</p> <p>Поточний контроль здійснюється керівником і методистами практики протягом проходження магістрами науково-педагогічної практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних занять.</p> <p>Поточний контроль охоплює:</p> <ul style="list-style-type: none"> • облік відвідування занять-спостережень та проведення залікових занять відповідно до розкладу під контролем керівника практики, керівником від кафедри (бази практики) та провідним фахівцем з практик ПНУ ім. В. Стефаніка; • систематичний контроль за виконанням індивідуального плану практики з боку групового керівника; • перевірка документації практики на проміжному етапі практики. <p>Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності магістрів протягом конкретного періоду. При виставленні диференційованої оцінки магістру враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями і навичками, ставлення до студентів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та час її подання.</p> <p>Підсумковий контроль охоплює:</p> <ul style="list-style-type: none"> • перевірка документації практики на заключному етапі практики; • проведення підсумкової конференції на базі практики; • складання заліку з науково-педагогічної практики.
---	--

	<p>Складовою загальною сумою балів захисту звіту про практику є: 1) сума балів за зміст звіту про практику окремо за кожним структурним розділом програми практики; 2) бали безпосередньо за захист звіту про практику.</p> <p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється за проходження науково-педагогічної практики, становить 100 балів.</p> <p>Студент, який не набрав 50 балів, вважається таким, що не склав практику. У такому випадку студент користується повторним правом пройти практику за відомістю №2 у тижні теоретичного навчання.</p> <p>На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять та при виконанні індивідуальних письмових робіт.</p>
<p>Критерії оцінювання педагогічної діяльності студентів за період практики</p>	<p>«Відмінно» (5 балів) виставляється, якщо заняття або виховний захід проведено на високому науковому і організаційно-методичному рівні, на яких обґрунтовано ставилися і ефективно вирішувалися освітньо-виховні завдання, оптимально застосовувалися різноманітні і доцільні за даних умов методи навчання і прийоми активізації пізнавальної самостійної діяльності студентів з урахуванням їх індивідуальних особливостей, підтримувалася атмосфера співробітництва студентів і практиканта, якщо студент проявив глибокі знання психолого-педагогічної теорії і творчу самостійність у підборі навчального і дидактичного матеріалу при побудові, проведенні й аналізі заняття.</p> <p>«Добре» (4 бали) виставляється, якщо навчальне або виховний захід проведено на належному згідно існуючих вимог науково-методичному рівні, якщо на ньому успішно вирішувалися освітні й виховні завдання, проте не завжди доцільно і ефективно використовувалися окремі дидактичні методичні прийоми і шляхи активізації пізнавальної діяльності студентів, не повністю реалізувалися вимоги індивідуального й диференційованого підходу до занять, якщо студент проявив самостійність в підборі навчального матеріалу, але допустив незначні методичні помилки в побудові і проведенні заняття.</p> <p>«Задовільно» (3 бали) ставиться, якщо студент в основному реалізував освітньо-виховні завдання, допускав істотні помилки методичного плану, недостатньо ефективно застосовував новітні методи і прийоми навчання, слабо активізував пізнавальну самостійну діяльність студентів, не завжди міг встановити контакт з ними, не завжди враховував свої помилки та недоліки.</p> <p>«Незадовільно» (3 бали) отримує студент, якщо на заняттях, проведених ним, не були виконані освітньо-виховні завдання, допускалися істотні помилки при викладанні навчального матеріалу, не забезпечувалася організація самостійної діяльності учнів студентів, якщо студент виявив поверхові знання психолого-педагогічної теорії й методики викладання предмету, ігнорував поради й зауваження викладача.</p> <p>«Незадовільно» (1 бал) отримує студент, якщо не проходив виробничу (педагогічну) практику.</p> <p>При виставленні підсумкової оцінки враховується думка академнаставника, викладача-методиста та керівника практики, а також якість звітної документації та матеріалів виробничої</p>

	(педагогічної) практики.
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік. Форма здачі – захист (підсумкова конференція).
8. Політика навчальної дисципліни	
<p>Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за покликанням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p> <p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за покликанням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні документи/polozhenja/</p> <p>Якщо здобувач не має змоги пройти науково-педагогічну практику у заплановані терміни через поважні причини, підтвержені документально, то за його заявою і дозволом декана встановлюються нові терміни проходження практики із призначенням керівника практики. Звітна документація з практики, яка здається із порушенням термінів без поважних причин, оцінюється на нижчу оцінку.</p> <p><u>Повторне вивчення дисципліни:</u> Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.</p>	
9. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бігич О. Б. та ін. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій навч. метод. посібник для студ. мовних спец. осв. кваліф. рівня «магістр». Київ: Ленвіт, 2011. 2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підруч. Для студ. лінгв. ун-тів і фак. ін. мов вищих навч. закладів / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька [та ін.]; під заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2013. 3. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах : колективна монографія / С. Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майєр, О. М. Устименко, В. В. Черниш та ін.; за ред. С. Ю. Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболевої. Київ: Ленвіт, 2015. 4. Черноватий Л. М. Методика викладання перекладу як спеціальності. Підручник для студентів вищих закладів освіти за спеціальністю «Переклад». Вінниця: Нова книга, 2013. <p><i>Додаткова:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brown H. D., Abeywickrama P. Language Assessment Language assessment: Principles and classroom practice, (2nd ed.). Courseway Publishing. 2017. 2. Brown H. D. Language Teaching Methodology Principles of language learning and teaching (5th ed.). Courseway Publishing. 2014. 3. Richards J. C., Reynandya W. A. Methodology in language teaching: An Anthology of Current Practice book. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. 	

Викладач **Бистров Я.В.**, професор кафедри англійської філології

ДОДАТКИ

Додаток 1

ЩОДЕННИК студента-практиканта

Прізвище, ім'я та по-батькові _____
Факультет _____
Спеціальність _____ Курс _____
Місце проведення практики _____
Методист фахової кафедри _____
Методист кафедри педагогіки _____
Методист кафедри психології _____
Завідувач кафедри _____
Декан факультету _____
Викладач зі спеціальності _____
Академнаставник _____
Час проведення практики _____

Розклад занять студента-практиканта

№ п/п	Дні тижня	Дата		Група	
		Заняття		Назва дисципліни	
1.	Понеділок				
2.	Вівторок				
3.	Середа				
4.	Четвер				
5.	П'ятниця				
6.	Субота				

Загальні відомості про студентів

№ п/п	Прізвище, ім'я, по-батькові	Дата народження	Домашня адреса	Місце роботи батьків	Успішність	Громадське доручення	Зайнятість у позанавчальний час
1.							
2.							
3.							

План навчальної діяльності студента-практиканта

№ п/п	Зміст навчальної роботи	Відмітка про виконання

--	--	--

Щоденний запис навчально-виховної роботи студента-практиканта

Дата	Зміст навчально-виховної роботи	Група	Аудиторія

Додаток 2

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН навчально-виховної роботи студента-практиканта

Прізвище, ім'я, по-батькові

Факультет

Спеціальність

Курс

Місце проведення практики

Індивідуальний план складається за такою формою:

№ п/п	Зміст видів навчально-виховної роботи	Дата проведення	Місце проведення	Примітка

Додаток 3

ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ КОНСПЕКТУ ЗАНЯТТЯ

Структура конспекту заняття

«Затверджую»

Викладач англійської мови _____

(прізвище, ініціали)

«__» _____ 200__ р.

Конспект заняття

(назва навчального предмету)

Магістра-практиканта _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Курс _____ факультет _____ спеціальність _____

Клас _____ дата проведення _____

(базовий заклад)

Тема заняття

Мета заняття

Обладнання

План заняття

Методи та прийоми проведення заняття

Навчальна та методична література (використана практикантом)

Хід заняття (дається детальний опис).

« _____ » _____ 200_ р. _____ (підпис практиканта)

Додаток 4

СХЕМА КОНСПЕКТУ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ

Конспект позакласного заходу обов'язково повинен вміщувати такі питання:

1. Тема виховного заходу.
2. Мета заходу (виховна, розвивальна, навчальна).
3. Обладнання (наочність) заходу.
4. План і зміст заходу – складається конкретний план заходу і повністю розкривається його зміст.
5. Методи і прийоми проведення заходу.
6. Науково-популярна і методична література (використана студентом-практикантом).
7. Оцінка заходу академнаставником.
8. Підпис академнаставника.
9. Підпис студента-практиканта.
10. Підпис методиста.

Додаток 5

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТУДЕНТСЬКОЇ ГРУПИ

Складання психолого-педагогічної характеристики студентської групи – це індивідуальне психолого-педагогічне завдання, що має засвідчити рівень знань студента, здобутих ним під час вивчення психологічних дисциплін, розуміння ним особливостей процесів групової динаміки (як-от: утворення і розвитку соціальної групи,

міжособистісної комунікації, групових норм та цілей, групової згуртованості, лідерства й керівництва та ін.), здатності застосовувати здобуті знання у практичній діяльності. Для складання психолого-педагогічної характеристики студентської групи застосовують такі методи діагностики, як: спостереження, індивідуальні і групові бесіди, метод вивчення документів (журналу успішності) та аналізу навчальної діяльності та ін.

Алгоритм складання характеристики студентської групи

1. Загальні відомості про групу

Це інформація, що зазвичай міститься в журналі і подається стисло та конкретно. До загальних відомостей належить:

- назва групи;
- кількість студентів;
- тривалість існування колективу (слід вказати також чи змінювався склад, яким чином);
- склад колективу за статтю.

2. Характер взаємодії між студентами групи:

- домінуючий стиль спілкування у групі: співпраця чи конкуренція;
- загальний емоційний настрій у групі;
- характер контактів: тісні, дружні контакти між студентами, довіра, взаємодопомога, взаємна симпатія, здатність до співпереживання чи співіснування без встановлення тісних емоційних зв'язків;
- існування тривалих конфліктів або тимчасових, ситуативних суперечностей, непорозумінь, короткочасних. Слід вказати, яким чином студенти вирішують у групі проблеми та конфлікти;
- характеристика традицій, правил, прийнятих у групі, їх роль у розвитку студентського колективу;
- рівень згуртованості (наявність / відсутність протидіючих або конкуруючих угруповань, існування традицій та громадської думки);
- ставлення до інших груп і колективів.

3. Соціально-психологічна структура групи

- характеристика офіційного активу групи (староста, профорг), характер їх поведінки та впливу на групу (позитивний / негативний; відкритий / прихований - у різних ситуаціях та видах діяльності; його роль у прийнятті рішень у групі, вирішенні суперечностей і конфліктів, організації групи для проведення різних видів діяльності;
- наявність неофіційних лідерів, характер їх впливу на групу;
- особливості взаємин між офіційними і неофіційними лідерами (слід вказати наступне: офіційний і неофіційний лідер представлені однією особою чи різними, якщо різні, то яким є характер їх взаємодії: співпрацюють чи, навпаки, протидіють один одному тощо);
- наявність та характеристика угруповань (мікрогруп), що мають місце в колективі, особливості їх взаємодії між собою;
- пасивні члени групи: їх наявність, в чому виявляється їхня пасивність, який характер їх взаємодії з іншими членами групи, чи у всіх ситуаціях вони проявляють пасивність, які причини такої їхньої поведінки в групі;
- ізольовані члени групи, яких інші студенти уникають або ізолюють. При цьому за наявності можливості необхідно з'ясувати причини такого їхнього статусу в групі;
- з'ясувати вплив академнаставника на формування й розвиток групи як колективу.

4. Навчальна діяльність членів групи

- особливості навчальної діяльності групи, ставлення до неї студентів,
- навчальна дисципліна у групі;
- основні мотиви навчальної діяльності;
- наявність спільних інтересів;
- наявність студентів, що мають проблеми з відвідуванням і навчанням.

5. Висновки та розробка рекомендацій щодо використання отриманої інформації.

Характеристика завершується висновками про рівень розвитку студентської групи як колективу (високий, середній, низький) і динаміку його розвитку (піднесення, спад, застій). Рекомендації студента-практиканта щодо оптимізації розвитку студентської групи можуть включати відповіді на такі запитання:

- які перспективи розвитку студентської групи?
- які корективи варто вносити в процес оптимізації розвитку групи як цілісної структури?
- яким чином самі студенти можуть впливати на рівень згуртованості студентської групи?
- як організувати подальший розвиток навчальних і професійних інтересів студентів під час навчання у вузі?
- в чому полягає роль академнаставника в управлінні процесом соціально-психологічного розвитку групи, які конкретні шляхи, засоби для цього можна рекомендувати?

Приклад оформлення титульної сторінки характеристики

«Погоджено»

Академнаставник _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

« ____ » _____ 20 __ р.

Психолого-педагогічна характеристика групи

_____ групи _____
(назва кафедри)

Студент-практикант _____
(прізвище, ініціали)

Курс _____ факультет _____

Спеціальність _____